

endast ske därigenom, att *en* ande vilar över det hela, d. v. s. en kompositör skapar *en hel mäs*sa; och med utgångspunkt i vad vi nu äga i material skulle helt visst en ny rikhaltig mässkult kunna uppstå, om Luthers principer finge ligga till grund för kommande utveckling. Man har dock tyvärr föga hopp härutinnan i dessa monopols- och restriktionstider. Och av erfarenhet vet man, att de kyrkliga myndigheterna icke så lätt släppa sitt järngrepp om kyrkomusiken.

Det står ännu i friskt minne, huru för ett tiotal år sedan några koryfeer yrkade på att varje *hymnsång* skulle auktoriseras av Kungl. Maj:t, innan den fick utföras vid gudstjänsten. Med förenade krafter lyckades det dock att avvärja denna fara för en sund utveckling, och

hymnsången fick fortfarande *fritt* utövas; förmodligen på den grund, att Kungl. Maj:t, som avgjorde frågan, ansåg, att organisterna i allmänhet hade den musikaliska kunskap och kunnighet för övrigt, att de själva kunde avgöra, om en hymn vore lämplig eller ej; och i tvivelaktiga fall funnes ju alltid *kyrkoherden*, som kunde fälla utslaget i enlighet med kyrkolagens bud, som säger, »att kyrkoherden skall hava inseende över kyrkomusiken». —

Så stå de kyrkomusikaliska förhållandena nu anno 1926. Vi stå vid skiljevägen. Skola vi välja den väg, Luther anvisat, eller icke?

Det är frågan.

Göteborg den 15 mars 1926.

Fredrik Hjort.

Passionstidens psalmval.

Om hänsynen till kyrkoåret är en oeftergivlig regel för allt psalmval, så gäller denna regel särskilt för fastlagstiden. Den djupa, allvarliga lidandesstämning, som är utmärkande för denna tid, bör komma till uttryck i psalmerna, vilka även klart skola vittna om Honom, som är utgiven för våra synders skull. Psalmer f. o. m. 75 t. o. m. 101 böra komma till flitig användning.

På *Fastlagssöndagen* bjuder ett radioprogram följande psalmsättning: 86: 1, 609: 1—6, 94: 1, 89: 1—5, 76: 8. Utom det tydliga tryckfelet 89: 1—5 och den formella oriktigheten 94: 1 i st. f. 94, måste här valet av gradualpsalm bli föremål för anmärkning. 609 är tydligen vald med hänsyn till episteln. Men fränsett det faktum att det ej är episteln utan evangeliet, som är da-

gens huvudtext och som därför bör bestämma valet av dess huvudpsalm, så är 609 ej heller rätt vald om hänsyn skulle tagas till episteln. Ty 1 Kor. 13 talar på fastlagssöndagen om Guds kärlek i Kristus, psalm 609 åter uteslutande om människokärleken. Här synes 89 vara nästan given till gradual. Eventuellt 518: 1—4. Användes 89 kan man låta Geijer komma till tals även efter predikan i 72: 4—6.

För *1 söndagen i Fastan* lämna radioprogrammen intet material för kritik. En rätt vanlig psalmsättning torde vara 127: 1—3, 77: 1—3, 94, 210: 1—4, 93: 4. Ordningen mellan huvudpsalmerna kan måhända ändras. Mig synes 77: 1—3 böra ha den förnämsta platsen såsom passionspsalm. Till Introitus passar även 294: 6, 7.

»Den kämpande tron» är ämnet

för 2 *söndagen i Fastan*. Detta kommer ej till uttryck i psalmsättningen: 96: 1, 2, 129: 2—4, 94, 583: 1—3; 176: 9, 10. Såsom gradual denna dag har jag svårt att tänka mig någon annan psalm än 182: 1—4, där v. 4 så nära ansluter sig till evangeliet. 129: 2—4 är för allmänt hållen och passar nästan när som helst. Efter predikan passar 192: 7—9, bättre än 583: 1—3. Man är dess bättre ej tvungen att ha en »ny psalm» med vid varje gudstjänst. Slutpsalmen 176: 9, 10 sammanfattar ej söndagens budskap så bra som 191: 10 eller 77: 6.

Till 3 *söndagen i Fastan* bereder psalmsättningen stora svårigheter. Den genomgående tanken bör vara kampen mot det onda. I radio kommo två listor till synes: 1) 124: 2, 211: 1—3, 94, 24: 3—5, 509: 8. 2) 89: 2, 3, 518: 6—8, 94, 74: 5—7, 46: 8. Den första listan har tagit upp kamptanken i Introitus och Gradual, men 124: 2 passar ej i passionstid, och av 211 bör v. 3 helst uteslutas vid en evangelisk gudstjänst. Slutpsalmen 509: 8 passar bäst vid jul. En god psalmsättning vore 125: 1—3, 216: 1—4, 94, 24: 3—5 (80: 1—5) 46: 8.

Att nagelfara *första Böndagens* psalmsättning i Uppsala Domkyrka kan ej komma ifråga. Den hade följande utseende: 167: 6, 387: 3—6, 94, 153: 10—13, 208: 5. Men nog vore det tomt att på den dagen ej

få sjunga vare sig 384, 385, 386, 426: 3—5 eller 636.

Midfastosöndagen har sin särskilda prägel, som kräver beaktande. 76: 1, 2 passar till Introitus, 224: 1—3 till Gradual. Sedan böra 205: 1, 2, 153: 8—11, 14, 15 samt 119: 3 kunna användas.

På 5 *söndagen i Fastan* hade en Stockholmskyrka följande psalmer: 76: 6, 88: —, 89: 3, 4, 53: 5—7, 285: 6. De duga så när som på psalmen efter predikan. 53 är och förblir adventspsalm. I dess ställe kan användas 76: 6—8. Till Introitus då 45: 7, 8.

På *Palmsöndagen* skulle i samma kyrka sjungas: 86: 1, 152: 1—4, 149: 3, 4, 89: 3, 4, 150: 6. Men med allt skäl kunde församlingen väntat att få 80: 1—5 till Gradual och att få en annan predikstolspsalm än ett par versar av en doppsalm, samt att efter en predikan om nattvarden få sjunga en nattvardpsalm. Förslag: 150: 1—3, 80: 1—5, 94, 154: 1—4, 88: 2.

På *Långfredagen* vill en svensk församling gärna sjunga såsom i år i en Stockholmskyrka: 519: 1, 92, 94, 518: 4—6, 91: 7, eller ännu hellre såsom i en landsortsstad 518: 1, 2, 92, 94, 96: —, 76: 8. En sådan högtidsdag bör allt vara så enkelt och naturligt som möjligt och i enlighet med gammal tradition, så att alla kunna känna sig hemma.

D. G.

Kyrkomusikernas löneförmåner.

Allt fort oavgjord är den åldriga, segslitna kantorsfrågan. Sista akten av dess historia utspelades i Kyrkomötet förra hösten. Med anledning av Regeringsrådet Thulins och Biskop Danells motion i ärendet beslöt Kyrkomötet som bekant

att anhålla hos Kungl. Maj:t om överarbetning av det av Kungl. Maj:t utarbetade och av 1920 års Kyrkomöte antagna förslaget till lag om kantorer m. m. i syfte att undanröja de hinder, som föranlett att förslaget ej av riksdagen godkänts.